

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 02.01.2019

aruandeaasta lõpp: 31.12.2019

nimi: Estwatch MTÜ

registrikood: 80559626

tänava/talu nimi, Tähe tn 34-4

maja ja korteri number:

linn: Tartu linn, Tartu linn

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 50103

telefon: +372 56661999

e-posti aadress: info@estwatch.ee

veebilehe aadress: www.estwatch.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Aruande allkirjad	6

Tegevusaruanne

Üldinfo

Estwatch MTÜ (edaspidi: Estwatch) on avalikes huvides tegutsev iseseisev mittetulunduslik kodanikualgatus, mis asutati 2. jaanuaril 2019. aastal ja mille eesmärk on, et Eestiga seotud ettevõtted ja avalikud asutused vähendaksid oma tegevustes riske ning kahjusid keskkonnale ja ühiskonnale, luues seeläbi õiglasema, läbipaistvama ja kestlikuma majandussüsteemi.

Oma eesmärgi täitmiseks Estwatch uurib ja toob esile ettevõtete ja avalike asutuste majandustegevuse mõju keskkonnale ja ühiskonnale. Täpsemalt Estwatch:

1. Disainib ja viib läbi uuringuid ettevõtete ja avalike asutuste majandustegevuse mõjust keskkonnale ja ühiskonnale.
2. Toob uuringutulemused kodanike ja teiste huvipoolteni, et soodustada avalikku arutelu ja kasvatada teadlikkust.
3. On dialoogis uuritavate organisatsioonide ja neid mõjutavate osapooltega, et võimestada neid vastutustundlikkust edendada.

Estwatchi tegevus lähtub kahest laiemast dokumendist - ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtted (*UN Guiding Principles on Business and Human Rights*) ja OECD hargmaiste ettevõtete suunistid (*OECD Guidelines for Multinational Enterprises*) - millele tuginevalt ettevõtted ja avalikud asutused, olenemata suurusest ja tegevusalast, on kohustatud austama inimõigusi ja keskkonda Eestis ja välismaal. See tähendab kohustust: **1.** vältida inimõiguste rikkumise ja keskkonna kahjustamise põhjustamist või soodustamist omaenda tegevustes ja vähendada antud mõjusid, kui need peaksid tekkima; ja **2.** ära hoida või vähendada negatiivseid sotsiaalseid ja keskkondlikke mõjusid, mis on otseselt seotud ettevõtte või avaliku asutuse tegevustega koostööpartnerluse kaudu, isegi kui antud mõjude tekkimisse pole panustatud otseselt.

Estwatchi liikmeskonda kuuluvad neli liiget, kes panustavad organisatsiooni eesmärkidesse ja tegevusse:

- **Uku Lilleväli** on Estwatchi algataja ja peamine uuringute eestvedaja.
- **Kadri Org** on Estwatchi kaasalgataja ning kommunikatsioonikonsultant nii organisatsiooni tasandil kui ka uuringute järeltegevuste osas.
- **Johanna Lehtmets** on Estwatchi partnerluse koordinaator kodanikuühenduste kaasamisel ja koostöö tegemisel ning kommunikatsioonialane nõustaja.
- **Mart Kiis** on Estwatchi keskkonnavaldkonna asjatundja, panustades keskkonnateemadesse sisulise teadmispagasiga ning toetades nii kommunikatsiooniplaanide kui ka partnerluse loomist.

2019. aastal toimis organisatsioon õhinapõhiselt ja vabatahtlikult, mil ükski liige tehtud töö eest tasu ei saanud. Organisatsiooni ja selle tegevusega kaasnevad jooksvad kulutused katsid liikmed enda vahenditest. Estwatchil 2019. aastal käive puudus.

Estwatchi juhatusse kuuluvad Uku Lilleväli ja Kadri Org.

Ülevaade Estwatchi tegevusest 2019. aastal

Estwatch keskendus 2019. aastal oma tegevuses finantsüsteemi läbipaistvuse ja vastutustundlikkuse suurendamisele. Selleks uuris Estwatch, kas ja kuidas arvestavad Eesti finantsasutused oma investeeringute mõju keskkonnale ja ühiskonnale ning suunas avatud diskussiooni ning kodanikuteadlikkuse ja -aktiivsuse kasvatamise kaudu finantsasutusi arvestama teenuste pakkumises ning riigiasutusi tagama seadusandluses, et investeeringutes arvestataks keskkonna ja ühiskonna heaoluga.

Estwatch viis 2019. aastal läbi ühe uuringu, millele järgnesid kommunikatsioonialased ja huvikaitselised järeltegevused, ning alustas aasta lõpus teise uuringu teostamisega.

Rohkem kui pool aastat kestnud uurimistöo päädis 13. augustil 2019, kui Estwatch avalikustas esimese raporti Eesti pensionifondide rollist kliimamuutuse võimendamisel ja pidurdamisel. Raport tugines organisatsiooni eestvedaja Uku Lilleväli magistritööle ning tegemist oli Eestis esimese teadustööga, mis keskendub finantssektori läbipaistvusele ja vastutustundlikkusele kliimamuutuse kontekstis.

Estwatchi raporti põhjal ilmus esilehelugu Eesti Päevalehes (13. august), esiuudis Kanal 2 uudistesaaates "Suvereporter" (13. august), Delfi venekeelse portaali ülevaade antud temaatikast (14. august), avaintervjuu Kuku hommikuprogrammis "Ärataja" (15. august) ja arvamslugu Eesti Päevalehe ja Delfi arvamusporthalis (18. august) ning sellest lühikokkuvõtte paberandjal (19. august). Estwatchi Facebooki leheküljel avaldatud uuringu tulemusi tutvustavat videot vaadati üle 22 000 korra ning kõik sõnumid jõudsid samas kanalil kokku rohkem kui 30 000 inimeseni. Lisaks alustati vastutustundlike investeeringute teemalist diskussiooni viidetega Estwatchi materjalidele sõltumatult erinevates keskkonna ja investeeringutega seotud sotsiaalmeedia gruppides. Suurenenud teadlikkus viis muuhulgas selleni, et poolsada Eesti inimest võttis 2019. aasta sügisel Estwatchi kodulehel loodud kaasamisplatvormi kaudu ja eraldi omal käel ühendust oma pensionihaldurite ja valitud poliitikutega, et tõstatada muret finantssektoris keskkonnaga seonduvate riskide eiramise osas.

Teiste kodanikuühendustega sünergia ja potentsiaalsete partnerluse loomiseks ning tulemusliku koostöö alustamiseks korraldasid Estwatchi esindajad 8. augustil kodanikuorganisatsioonidele eelürituse, kus tutvustasid pensionifondide investeeringute mõju käsitleva raporti sisu ning Estwatchi kui organisatsiooni visiooni, missiooni ja planeeritavaid tegevusi. Pärast raporti avalikustamist alustasid Estwatchi esindajad sisulist dialoogi nii mitme finantsasutuse kui ka Keskkonnaministeeriumiga ning lõid erinevate seminaride ja sündmuste kaudu esmase kontakti teiste kodanikuühendustega.

Kui enne Estwatchi pensionifondide rolli kliimamuutuse võimendamisel ja pidurdamisel kajastava uuringu avalikustamist polnud ükski finantsasutus antud temaatikale avalikkuses tähelepanu pööranud, siis paar kuud pärast seda olid kõik finantsasutused avalikult välja kommunikeerinud oma seisukohad, kas nad teadvustavad 1) investeerimisprotsesside rolli olulisust keskkonna ja sotsiaalse heaolu tagamisel ja 2) keskkondlike ja sotsiaalsete ohtudega arvestamise olulisust investeeringute tootlikkuse haldamisel.

2019. aasta lõpu seisuga olid kõik neli Eesti suuremat panka öelnud välja, et neil on eesmärk muuta oma investeeringud ja finantseeringud vastutustundlikumaks. Lubatud progress oli toimunud aga pigem läbipaistmatult ning tekitas küsimuse, mida ja kui tõhusalt pangad ka päriselt teevad, et tagada oma investeeringutes keskkondlike ja sotsiaalsete riskide ja ohtudega arvestamine ja nende maandamine. Sellest tulenevalt teostas Estwatchi meeskond aasta lõpus Maailma Looduse Fondi (WWFi) poolt loodud hindamisraamistikule tugineva uuringu, mille raames hindas ja võrdles, kas ja kuidas Eesti pangad oma investeerimis- ja finantsotsustes keskkondlike ja sotsiaalsed riske ja kahjusid haldavad. Nimetatud uuringu laiem eesmärk oli muuta läbipaistvamaks, mida Eesti pangad teevad praegu ning mida nad saaksid ja peaksid tegema rohkem, et olla Eesti inimeste ja oma klientide raha hallates vastutustundlikumad nii keskkonna ja ühiskonna kui ka oma klientide raha suhtes.

Uuringu teostamiseks täitis Estwatchi esindaja avalikele andmetele tuginedes pankade vastutustundlikkuse hindamisraamistiku esialgu ise ning andis seejärel pankade esindajatele võimaluse seda etteantud kriteeriumide alusel täiendada ja parandada. Uuringu tulemused avalikustas Estwatch 2020. aasta alguses.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 14.09.2020

Estwatch MTÜ (registrikood: 80559626) 02.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
UKU LILLEVÄLI	Juhatuse liige	14.09.2020
Resolutsioon:	Kinnitan Estwatch MTÜ 2019. majandusaasta aruande.	
KADRI ORG-LILLEVÄLI	Juhatuse liige	14.09.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Kodanikuõiguste kaitse ja eestkoste; teatud elanikegrupi huvide kaitse	94991	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 56661999
E-posti aadress	info@estwatch.ee
Veebilehe aadress	www.estwatch.ee